



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Р4Г.244/14
4.12.2014. године
Нови Сад

Апелациони суд у Новом Саду, по судији Верици Бајић као судији појединцу, у правној ствари подносиоца захтева - предлагача М. М. из Б., Б.,, кога заступа М. У. адвокат у Б., ради заштите права на суђење у разумном року, дана 4.12.2014. године донео је следеће

РЕШЕЊЕ

Утврђује се да је основан захтев подносиоца М. М. из Б. -Б.

Налаже се Основном суду у Руми да у року од 6 месеци, а најкасније до 1.5.2015. године, оконча поступак у предмету П-2046/12.

Одређује се накнада подносиоцу М. М., због повреде права на суђење у разумном року, у износу од 10.000,00 динара.

Преко досуђеног износа накнаде због повреде права на суђење у разумном року од 10.000,00 динара, па до захтеваног износа од 396.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 12.4.2011. године до исплате, захтев подносиоца се одбија.

Подносиоцу захтева се трошкови ванпарничног поступка не досуђују.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Вишем суду у Сремској Митровици поднет је захтев за заштиту права на суђење у разумном року подносиоца-предлагача М. М. из Б., у ком је наведено да је у предмету Основног суда у Сремској Митровици, Судска јединица Рума П.890/2011 повређено право на суђење у разумном року, а који поступак је још увек у току и води се пред Основним судом у Руми у предмету П.2046/12.

Виши суд у Сремској Митровици се решењем Р4П.43/14 од 12.9.2014. године огласио стварно ненадлежним за поступање по захтеву предлагача М. М. и по

правноснажности решења списе доставио овом суду на одлучивање, као стварно надлежном.

Надлежност овог суда за одлучивање о захтеву за заштиту права на суђење у разумном року подносиоца М. М. заснована је на одредбама чл. 2 Закона о изменама Закона о уређењу судова („Сл.гласник РС“ број 101/2013), односно чл. 8а-8в Закона у уређењу судова (Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 101/2011 и 101/2013).

Наводи захтева за заштиту права на суђење у разумном року своде се на тврдњу да је предлагачу (подносиоцу захтева) у поступку који је покренут по његовој тужби против туженог „С. П.“ ад Р., ради накнаде штете, неефикасним поступањем суда одуговлачен поступак и да поступак још није окончан, те да му је, коначно, повређено право на суђење у разумном року. Као противника предлагача предлагач је у захтеву означио Основни суд у Сремској Митровици Судска јединица у Руми, односно сада поступајући Основни суд у Руми. Како се у конкретном случају ради о једностраначком поступку, то није било неопходно означавати противника предлагача по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року, па је са тих разлога противник предлагача изостављен у уводу овог решења.

Поступајући по захтеву предлагача, у смислу одредби чл. 8а и 8б Закона о уређењу судова у вези чл. 30 ст. 2 Закона о ванпарничном поступку, за потребе овог поступка, овај суд је од Основног суда у Руми захтевао да му достави на увид списе тога суда П.2046/12, ради утврђивања релевантних чињеница и околности за одлучивање о захтеву за заштиту права на суђење у разумном року, па је на основу увида у спис утврђено следеће:

Тужилац М. М. је поднео тужбу Основном суду у Сремској Митровици Судска јединица у Руми дана 12.4.2011. године, против туженог „С. п.“ а.д. Р., ради накнаде материјалне штете настале на тужиочевом возилу. Уз тужбу је приложио доказе у правцу основа и висине потраживања, а тужба је на одговор туженом достављана од стране поступајућег судије Б. Т. дана 19.4.2011. године. Одговор на тужбу тужени је доставио 19.5.2011. године. Рочиште за главну расправу је заказано за 5.9.2011. године које је одложено за 7.11.2011 године, а на ком су проведени докази и донета пресуда П.890/11 од 7.11.2011. године. Жалбу на ову пресуду је изјавио тужилац дана 22.11.2011. године, по којој је одлуку донео Виши суд у Сремској Митровици Гж-1083/11 од 20.12.2011. године, оглашавајући се стварно ненадлежним за поступање, те је спис доставио Апелационом суду у Новом Саду, путем Основног суда, дана 21.2.2012. године. Апелациони суд у Новом Саду је донео одлуку бр. ГЖ-765/12 дана 20.9.2012. године, решење којим је укинуо пресуду, а спис је враћен првостепеном суду на поновни поступак дана 9.10.2012.године. Поступајући судија доставио је странкама другостепену одлуку дана 11.10.2012. године, а рочиште је заказано за 8.11.2012. године, те након тога за 4.3.2013. године. Нема податка да ли је рочиште одложено, нити да ли је одржано (записника нема у списима). Предмет у рад добија судија Б. Љ. дана 17.1.2013. године, а спис календира на 2 месеца, по наредби од 7.2.2013. године. Пуномоћник тужиоца је ургирао заказивање рочишта поднеском од 1.4.2013. године, а рочиште се заказује за 14.5.2013. године, које се одлаже по службеној белешци судије дана 14.5.2013. године. У спису постоји записник који носи датум 21.5.2013., на ком се констатује да странке нису приступиле, те да се

рочиште одлаже на захтев туженог и то на неодређено време. Даљом наредбом судије спис је календиран на месец дана 13.5.2013.године, па поново на два месеца, дана 2.7.2013.године. Дана 11.9.2013. године пуномоћник тужиоца је доставио поднесак којим је затражио заказивање рочишта и напоменуо да рочиште није заказано годину дана . У спису постоји наредба судије од 30.9.2013. да се продужи календар на два месеца. Дана 1.11.2013. године в.ф. председника суда донео је наредбу да се у предметном поступку поступа „ХИТНО“, а да се о предузетим радњама извести в.ф. председника суда, апострофирано са ОДМАХ. По наредби поступајућег судије од 13.11.2013. године спис је у календару један месец, а календар се продужава за још два месеца, по наредби судије од 13.12.2013. године. Дана 15.10.2014. године је од стране овог суда затражен спорни спис на увид, а дана 17.10.2014. године поступајући судија Б. М. Б. заказала је рочиште за дан 18.11.2014. године. Спис је овом суду достављен на увид уз допис који носи датум 17.10.2014.године.

Имајући у виду овакво стање ствари у предмету Основног суда у Руми П-2046/12 на дан извршеног увида у исти од стране овог суда, 22.10.2014. године, овај суд налази да постоје законски услови из чл. 86 Закона о уређењу судова за усвајање захтева предлагача, а овај суд је нашао за потребно да наложи убрзање поменутог парничног поступка и одреди рок у ком првостепени суд има окончати првостепени поступак. Предлагачу припада и накнада због повреде права на суђење у разумном року.

Одредба чл. 6 ст. 1 Конвенције о људским правима прописује да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона. Пресуда се изриче јавно, али се штампа и јавност могу искључити с целог или с дела суђења у интересу морала, јавног реда или националне безбедности у демократском друштву, када то захтевају интереси малолетника или заштита приватног живота странака, или у мери која је, по мишљењу суда, нужно потребна у посебним околностима када би јавност могла да нашкоди интересима правде.

Право на суђење без непотребног одлагања или право на решавање правне ствари у разумном року (право на суђење у разумном року) као део права на правично суђење, зајемчено је и Уставом Републике Србије ("Службени гласник РС", број 98/06) који у члану 32 ст. 1 право на суђење у разумном року гарантује у оквиру права на правично суђење, одредбом да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега. Закон о парничном поступку такође садржи одредбу којом је прописано да странка у поступку има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

При доношењу оцене о дужини временског рока који се сматра разумним као и повреде права чија се заштита тражи у том контексту, цењени су од стране овог суда критеријуми сложености предмета, понашања односно држања предлагача (подносиоца

захтева), понашања суда, као и значаја питања које се расправља пред судом за подносиоца захтева.

Полазећи од наведених параметара приликом одлучивања, анализирано је и цењено и то да конкретна парница нема по закону карактеристику хитности. Овај суд је установио да је у поступку који се води пред Основним судом у Руми број П.2046/12, искључиво недовољно ефикасним поступањем суда и неактивношћу суда, повређено право подносиоца захтева на суђење у разумном року. Од дана подношења тужбе у предмету који сада носи ознаку П.2046/12, дана 12.4.2011. године, до разматрања захтева предлагача пред овим судом, и то дана када је извршен увид у спис П-2046/12, 22.10.2014. године прошло је 3 године 6 месеци и 10 дана, а поступак је још увек у току. Од момента доношења решења Апелационог суда у Новом Саду Гж-765/12 од 20.9.2012. године којим је предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, до дана када је извршен увид у спис П.2046/12, 22.10.2014., прошло је 2 године, 1 месец и 2 дана, а у том периоду суд није одржао ни једно рочиште за главну расправу.

О неефикасности рада поступајућих судија односно неделотворном поступању суда у предмету П.2046/12 сведочи и чињеница да је в.ф.председника тога суда донео наредбу дана 1.11.2013. године да се у предметном поступку поступа хитно, те да се о предузетим радњама извести одмах в.ф. председника суда. И поред наведеног, нису спроведене процесне мере да се поступак ефикасно оконча и да се захтеву овде подносиоца одлучи без непотребног одуговлачења.

Ценећи држање и понашање предлагача, подносиоца захтева, који има својство тужиоца у предметном парничном поступку који се настоји убрзати, овај суд не може наћи ни један пропуст у понашању на страни тужиоца као парничне странке, којима би он евентуално допринео одуговлачењу поступка (радње чињења или нечињења). Подносилац захтева је у предметном поступку активно учествовао, предлажући доказе на своје тврдње. Овде предлагач је по налажењу овог суда предузео све процесне радње како би се парница ефикасно окончала, па је писменим путем и указивао суду на постојање потребе убрзања поступка истичући да у поступку није одржано рочиште у веома дугом временском периоду, па је ургирано заказивање рочишта.

С друге стране, у поступању Основног суда у Сремској Митровици Судска јединица у Руми (сада Основног суда у Руми) установљени су пропусти који су приоритетно важни и резултирали су предугим трајањем поступка, а огледају се у неактивности (пасивности) суда везано за заказивање рочишта за главну расправу и непотребним и неоправданим стављањем предмета у евиденцију (календирањем предмета), које је водило одуговлачењу поступка. Инертност суда у погледу поступања и заказивања рочишта за главну расправу резултирала је неразумно дугим трајањем поступка П.2046/12, а посебно разматрани период везано за повреду права на суђење у разумном року првенствено би био период након доношења укидајућег решења Апелационог суда у Новом Саду ГЖ-765/12 од 20.9.2012 године, које је првостепеном суду упућено 9.10.2012. године, до дана разматрања захтева предлагача.

Коначно, суд је поступао супротно установљеном начелу ефикасности парничног поступка из члана 10 Закона о парничном поступку (објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 125/2004 и 111/2009), а које начело је прописано и чланом 10 сада важећег Закона о парничном поступку (објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 72/2011) тиме што је одређено да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року, те да је суд дужан да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи и са што мање трошкова.

Разумни рок и трајање конкретног парничног поступка од момента када је предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, имајући у виду све битне околности у погледу његове сложености, предмета спора, броја странака, држања странака у поступку, истицања доказних предлога, сложености чињеничних и правних радњи, по налажењу овог суда би временски требао бити највише до 1 годину дана, које је у конкретном поступку премашено за више од још годину дана.

Стога је овај суд, поступајући у складу са одредбом чл. 8б Закона о уређењу судова, наложио поступајућем суду да поступак оконча у року од 6 месеци, а најкасније до 1.5.2015. године, имајући у виду доказне предлоге које су странке имале и разумно време потребно да се изведу предложени докази и одлучи на основу истих о захтеву тужиоца.

Ово имајући у виду чињеницу које је тужилац доказе предложио у тужби, да је тужени у поступку спорио основ и висину захтева тужиоца, и доказне предлоге које су странке имале, чије извођење није, пропустом поступајућег суда, било ажурно нити ефикасно. Овај суд налази да исти траје неразумно дуго, имајући у виду период након доношења укидајућег решења овог суда ГЖ-765/12 од 20.9.2012. године до дана 22.10.2014. године, те да би стога било оправдано подносиоцу захтева досудити накнаду за повреду права на суђење у разумном року, коју овај суд одмерава на износ од 10.000,00 динара.

Подносиоцу захтева на износ примерене накнаде за повреду права на суђење у разумном року не припада захтевана законска затезна камата, која је у конкретном случају захтевана почев од дана 12.4.2011. године, као дана подношења тужбе у поступку који се настоји убрзати. Одредба чл. 8б став 2 Закона о уређењу судова прописује да се поменута накнада за повреду права на суђење у разумном року исплаћује из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова у року од три месеца од дана подношења захтева странке за њену исплату. Према члану 324 ЗОО дужник долази у доцњу кад не испуни обавезу у року одређеном за испуњење, а ако рок за испуњење није одређен, дужник долази у доцњу кад га поверилац позове да испуни обавезу, усмено или писмено, вансудском опоменом или започињањем неког поступка чија је сврха да се постигне испуњење обавезе. Овај суд налази да нема законских услова за досуду законске затезне камате на износ примерене накнаде због повреде права на суђење у разумном року, у смислу одредбе чл. 324 и 277 ст.1 Закона о облигационим односима, јер утврђена накнада у моменту њеног одређивања од стране овог суда није доспела за исплату, када се има у виду чињеница да је начин исплате накнаде одређен цитираном одредбом Закона о уређењу судова, а предлагач има, обавезу обраћања надлежној државној институцији са

захтевом за исплату накнаде која је одређена предлагачу у овом поступку, а која има поменути законски рок за исплату исте.

Преко овог износа па до захтеваног износа обештећења од 396.000,00 динара захтев предлагача (подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року) је оцењен као превисоко постављен и стога неоснован.

Трошкови поступка које предлагач захтева нису му досуђени, имајући у виду незнатан успех у погледу висине накнаде за повреду права на суђење у разумном року, у односу на укупно посањени захтев за накнаду од 396.000,00 динара.

На наведени начин одлучено је применом чл 8а-8в, 15 ст. 3, и чл. 23 ст.1 тач. 2 Закона о уређењу судова.

СУДИЈА ВЕРИЦА БАЈИЋ с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења се може изјавити жалба
Врховном касационом суду, у року од 15 дана
од дана достављања писменог отправка решења,
а путем овог суда.

Напомена:

Ржг 100/2015 Од 19.02.2015.године одбијена као неоснована жалба предлагача и потврђено решење Апелационог суда у Новом Саду Р4г 244/14 од 04.12.2014.године